

ALGEMENE VERGADERING

ONDERWERP

Voorjaarsnota 2020-2023

PROGRAMMA

Allemaal

PORTEFEUILLEHOUDER

Maenhout, C.A.A.A.

Voorstel

1. Bespreken van de in de Voorjaarsnota 2020-2023 voorgestelde prioritering:
 1. Consistent tarievenbeleid: Afspraken tariefontwikkeling MJB 2019-2022 staan voorop
 2. Taakuitvoering is en blijft op orde
 3. Inbedden ambities nieuw bestuur
2. Vaststellen van de Voorjaarsnota 2020-2023 als kaderstellend document voor de opstelling van de Meerjarenbegroting 2020-2023.
3. Instemmen met de voorgestelde programma-indeling voor de Meerjarenbegroting 2020-2023.

Samenvatting

De Voorjaarsnota heeft tot doel om de Algemene Vergadering te ondersteunen in het maken van een integrale afweging en het stellen van kaders en prioriteiten voor het opstellen van de Meerjarenbegroting 2020-2023.

In de Voorjaarsnota is te zien dat de druk op het lastenniveau van het waterschap blijft aanhouden. Door autonome ontwikkelingen en bestuursbesluiten neemt het lastenniveau toe, terwijl het college wil vasthouden aan de tariefafspraken uit de Meerjarenbegroting 2019-2022. Om dit te doen is verdere bijsturing op het lastenniveau noodzakelijk. Dit betekent ook dat dekkingsvoorstellen voor nieuwe bestuursvoorstellen niet zomaar gevonden kunnen worden. Scherpe keuzes in wat het waterschap wel en niet doet, zijn hierbij nodig, maar ook het zoeken naar slimme oplossingen, zoals innovaties, efficiëntie of samenwerking.

Het college heeft een voorstel gedaan voor een prioritering dat als kader kan dienen voor de opstelling van de Meerjarenbegroting 2020-2023. Daarnaast neemt het college de prioritering ook mee bij de opstelling van de voorstellen in de komende periode. Dit betekent dat de voorgestelde prioritering ook impact heeft op bestuursvoorstellen die in de komende maanden en daarna richting de Algemene Vergadering komen. De AV wordt gevraagd zich uit te spreken over de prioritering.

Om de transparantie en begrijpelijkheid van de programma's in de Meerjarenbegroting te vergroten wordt een nieuwe programma-indeling voorgesteld. Bij de Meerjarenbegroting wordt inzichtelijk gemaakt hoe de nieuwe programma-indeling zich verhoudt tot de huidige indeling.

Relevante kaders

Waterschapswet

Lelystad, 14 mei 2019

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,

de dijkgraaf,

ing. W. Slob MSc.

ir. H.C. Klavers.

Toelichting

De opzet van de Voorjaarsnota wijkt niet af van de opzet van vorig jaar. Om het sturen op hoofdlijnen en het stellen van kaders beter te faciliteren, is de Voorjaarsnota vormgegeven met een infographic, een notitie (de Voorjaarsnota) en een bijlage met uitgebreidere (achtergrond)informatie en de investeringsplanning. In de investeringsplanning wordt uitgebreider stilgestaan bij de inhoud en de te maken keuzes voor geplande grote/speciale investeringen. Er wordt op hoofdlijnen ingegaan op de planning van reguliere (vervangings)investeringen. Bij de jaarstukken 2018 (die ook in de AV vergadering van juni behandeld worden) wordt gerapporteerd over de voortgang van lopende projecten. De investeringsplanning is als bijlage toegevoegd aan de Voorjaarsnota (hoofdstuk 2 van de bijlage). De overige onderdelen in de bijlage zijn de toelichting op de beleids- en autonome ontwikkelingen, de demografische en economische kengetallen en de lastendrukontwikkeling van Waterschap Zuiderzeeland.

Voorjaarsnota 2020-2023

Het waterschap is op alle vlakken van zijn taakuitvoering aan de slag om het waterschap voor te bereiden op de toekomst. Enerzijds gaat het om opgaven binnen het watersysteem, de afvalwaterketen of de dijkversterking, anderzijds gaat het ook om ontwikkelingen op het vlak van circulariteit, klimaat, duurzaamheid en digitalisering. Dit vraagt nu en in de toekomst inzet van het waterschap.

Door autonome ontwikkelingen en bestuursbesluiten neemt het lastenniveau toe, terwijl het college wil vasthouden aan de tariefafspraken uit de Meerjarenbegroting 2019-2022. Hier ontstaat spanning, omdat de tariefafspraken van de Meerjarenbegroting reeds scherp gesteld waren. Voor individuele bestuursvoorstellen betekent dit dat dekkingsmogelijkheden niet zomaar gevonden kunnen worden. Scherpe keuzes in wat het waterschap wel en niet doet, zijn hierbij nodig, maar ook het zoeken naar slimme oplossingen, zoals innovaties, efficiëntie of samenwerking.

Het college stelt in de Voorjaarsnota een prioritering voor dat als kader dient bij de opstelling van de Meerjarenbegroting en op basis waarvan het college vindt dat een goede integrale afweging kan plaatsvinden van voorstellen en onderwerpen. De prioritering ziet er als volgt uit:

Figuur 1 - Voorgestelde prioritering

Lastenontwikkeling en belastingheffing

De lastenontwikkeling van de Voorjaarsnota 2020-2023 ten opzichte van de MJB 2019-2022 is weergegeven in onderstaande tabel 1. Hierin is een stijging van het lastenniveau te zien, welke voor een belangrijk deel voortkomt uit de AV-besluitvorming over onder andere de inrichting van de HWBP-organisatie, de impuls Stedelijk Water en de overcommittering POP.

Tabel 1 – Begrotingsomvang MJB 2019-2022 en Voorjaarsnota 2020-2023 (in miljoenen euro's)

Alle programma's	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
MJB 2019-2022	77,2	77,9	80,5	82,3 ¹
Voorjaarsnota 2020-2023	78,2	78,9	81,6	83,4
Mutatie	+1,0	+1,0	+1,1	n.v.t.

De stijging van het lastenniveau heeft voor het grootste deel betrekking op de watersysteemtaak. Bij de vaststelling van de huidige Meerjarenbegroting 2019-2022 is al geconstateerd dat het tariefscenario van de watersysteemtaak een strak scenario was, waar nagenoeg geen ruimte meer in zat om aanvullende kostenstijgingen op te vangen. De reservepositie van de watersysteemtaak is dan ook te laag om het tariefscenario uit de huidige Meerjarenbegroting te kunnen vasthouden. Op basis van het in deze Voorjaarsnota vertaalde lastenniveau is een aanvullend (eenmalig) bedrag nodig van circa € 0,7 miljoen om het tariefscenario voor de watersysteemtaak te kunnen handhaven.

Voor de zuiveringstaak is het tariefscenario uit de huidige Meerjarenbegroting 2019-2022 nog wel houdbaar. Wel wordt geconstateerd, dat ook hier binnen een aantal jaren knelpunten kunnen ontstaan. Te zien is dat de bestaande capaciteit van een aantal AWZI's op dit moment bijna volledig benut wordt. Bij verdere groei van de vuillast zijn (kostbare) uitbreidingsinvesteringen noodzakelijk en dat zal ook effect hebben op het tariefscenario.

Programma-indeling

De programma's in de Meerjarenbegroting moeten het werk van het waterschap goed weergeven en een goede basis vormen voor de sturing van de AV. Transparantie en begrijpelijkheid, zowel binnen het bestuur en de organisatie als ook naar buiten toe zijn belangrijke elementen voor een goede programma-indeling. Het is goed om periodiek te kijken of de programma-indeling aan vernieuwing toe is, om aan te blijven sluiten bij het werk van het waterschap.

Een nieuw bestuur is een mooi momentum om naar de programma-indeling te kijken, zodat het nieuwe bestuur niet tijdens zijn zittingsperiode hoeft te wennen aan een nieuwe indeling. Daarnaast is het goed om continuïteit te waarborgen en niet jaarlijks de programma's te herzien. Door continuïteit wordt de begrijpelijkheid en vergelijkbaarheid in de planning & controlcyclus van het waterschap vergroot.

De Algemene Vergadering stelt de programma's van de Meerjarenbegroting vast. De Algemene Vergadering is daarmee het gremium dat bepaalt welke programma's onderdeel zijn van de Meerjarenbegroting.

Het college stelt voor om vijf programma's in de Meerjarenbegroting op te nemen, bestaande uit:

1. Bestuur en omgeving
2. Organisatie en informatie
3. Waterveiligheid
4. Voldoende en gezond water
5. Schoon, gezuiverd water

In bovenstaande voorgestelde programma-indeling wordt het 'oude' programma Algemeen opgeknipt in twee programma's, om meer inzicht te geven in waaruit de programma's bestaan. In het verleden riep het programma Algemeen vaak het beeld op dat het enkel ging om overhead. Om de volle breedte van de taken beter weer te geven, is een verdeling tussen een bestuurlijke/wettelijke component en een organisatiecomponent gemaakt.

¹ Het jaar 2023 maakt geen onderdeel uit van de huidige meerjarenbegroting 2019-2022, maar is opgebouwd uit het laatste jaar van de huidige MJB + loon- en inflatieontwikkeling.

Daarnaast is het onderdeel 'waterkwaliteit' uit het 'oude' programma Schoon Water gehaald, omdat dit onderwerp een andere heffing kent dan de overige onderwerpen in programma Schoon Water, namelijk de watersysteemheffing in plaats van de zuiveringsheffing. Daarnaast past het onderwerp Waterkwaliteit beter bij het programma Voldoende Water, omdat maatregelen binnen het onderwerp Waterkwaliteit zich richten op het oppervlaktewater, net als maatregelen binnen Voldoende Water. Het nieuwe programma Schoon, gezuiverd water richt zich puur op de afvalwaterketen.

Daarnaast stelt het college voor om te gaan werken met thema's voor onderwerpen die voor de sturing van de AV van belang zijn en van invloed zijn op alle programma's. Dit zijn onderwerpen zoals duurzaamheid of brede onderwerpen uit het nieuwe bestuursprogramma. De thema's krijgen een prominente plaats in alle P&C-documenten. Het werken met thema's faciliteert zodoende beter de sturing en verantwoording op deze bestuurlijk belangrijke onderwerpen, omdat er geen versnippering over de diverse programma's meer is. De kosten van thema's worden, zoals het Waterschapsbesluit voorschrijft, verdeeld over de programma's.

In het traject tot het voorstel voor 5 programma's heeft het college ook nog de variant overwogen waarin het onderwerp Waterkwaliteit een eigenstandig programma is. Deze variant heeft niet de voorkeur van het college, omdat een programma gericht op Waterkwaliteit in financiële omvang niet in verhouding staat tot de andere programma's.

Bij de Meerjarenbegroting wordt inzichtelijk gemaakt hoe de nieuwe programma-indeling zich verhoudt tot de huidige indeling.

Bestuur en Omgeving	Organisatie en Informatie	Water- veiligheid	Voldoende en gezond water	Schoon, gezuiverd water
		Thema 1		
		Thema 2		
		Thema 3		
		Thema 4		

Personele consequenties

Geen

Financiële consequenties

Met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2020-2023 is deze de basis voor de concept Meerjarenbegroting 2020-2023. De kaders worden ook toegepast bij de opstelling van bestuursvoorstellen in de komende periode. Bij het bespreken en vaststellen van de (concept) Meerjarenbegroting 2020-2023 in november van dit jaar wordt de reserve-inzet voor 2020 vastgesteld.

Begrotingswijziging

nvt

Juridische consequenties

Geen

Consequenties voor Communicatie

Geen

Bijlagen

- Voorjaarsnota 2020-2023
- Infographic Voorjaarsnota 2020-2023